

Oslo 10. januar 2011

Kunnskapsdepartementet
Pb 8119 Dep
0032 Oslo

HØRINGSUTTALELSE OM EVALUERINGEN AV SIU

Nettverk for private høyskoler (NPH) takker for anledningen til å levere høringsuttalelse om den positive evalueringen av Senter for internasjonalisering av høgre utdanning (SIU). NPH benytter denne anledningen først og fremst til å følge opp noen av de utfordringer som evalueringen reiser.

1. SIUs styringsmodell

Tilknytning til departement

Evalueringsrapporten legger vekt på den strategiske styring av SIU med tanke på nye oppgaver. En styringsmodell for internasjonalisering av norsk utdanning må nødvendigvis ivareta komplekse relasjoner. Flere departementer og samtlige avdelinger i Kunnskapsdepartementet vil være involvert i internasjonalisering. Utenriksdepartementet med sin miljø- og utviklingsportefølje har lenge hatt interesse for internasjonaliseringen av utdanning. Næringsdepartementets interesse for saken er av noe nyere dato, men ikke desto mindre perspektivrik. Premissene som legges til grunn for valg av styringsmodell blir derfor viktige.

SIUs forankring i Kunnskapsdepartementet (KD) har til nå vært i uh-avdelingen. NPH mener denne forankringen må opprettholdes. Men for NPH er det fortsatt viktig å understreke forskjellen mellom det (for uh-avdelingen) å være forvalter av et utdanningssystem (både statlige og private institusjoner) og det å være eier av egne universiteter og høyskoler. Uh-avdelingen må håndtere begge oppgavene også i internasjonaliseringen av norsk høyere utdanning.

Tilknytning til uh-sektor

SIU er gitt et utvidet mandat innenfor et livslangt utdannings- og læringsområde – både hva gjelder formell og ikke-formell læring. Dette til forskjell fra SIU som i starten var en underavdelingen av det norske universitetsrådet.

SIU har til nå hatt et partssammensatt styre med betydelig representasjon fra uh-sektoren. NPH mener det fortsatt er viktig å opprettholde en betydelig representasjon fra uh-sektoren. Internasjonalisering av norsk høyere utdanning må intensiveres og SIU må være en tung aktør i dette arbeidet. Derfor bør SIU fortsatt ha klare forbindelseslinjer så vel til uh-sektorens politiske ledelse som til uh-sektorens ulie institusjoner. NPH mener disse forbindelseslinjene må forsterkes og ikke svekkes.

Styrearbeidet i SIU

Evalueringsrapporten reiser dernest betydelig kritikk av dagens styrearbeid. Ifølge evalueringen synes styret å ha hatt “begrenset strategisk kapasitet”. Styremedlemmene synes dessuten mer å ha representert sine egne institusjoner enn sektoren samlet. Styremedlemmene har fremstått oftere som “stakeholders” enn som strategiske planleggere.

NPH mener denne evalueringen må tas alvorlig. Den relativt svake relasjon som har vært mellom SIUs styre og sektoren kan bekrefte en tilsvarende tolkning.

Men NPH mener at denne kritikken ikke først og fremst bør ramme SIUs styremedlemmer. Årsakene kan like gjerne ligge i styrearbeidets rammevilkår. Som departementsoppnevnt styremedlem blir man ikke bedt om å representere noen andre enn seg selv og sin personlige kompetanse. Ved at styremedlemmene representerer seg selv og ingen sektor, blir referansene lett egen erfaringsbakgrunn fra internasjonaliseringen av egne institusjoner og egne fagområder. Det er et velkjent fenomen at de fleste akademikere mangler en “sektoriell kompetanse for internasjonalisering” i tillegg til sin faglige og administrative institusjonelle kompetanse. SIUs styre er heller ikke et autonomt styre på linje med for eksempel styret i NOKUT.

Men kritikken kan også ramme SIUs administrasjon. SIUs administrasjon synes å ha tolket nærværet av eksterne styremedlemmer slik at (all) nødvendig kontakt tilbake til sektorielle organer er godt ivaretatt. NPH mener evalueringen bør føre til fornyede kontaktmuligheter mellom SIUs administrasjon og sektororganene.

For kritikken kan også ramme sektoren selv. Sektoren kan ikke sies å ha hatt noen gjennomarbeidet og tydelig strategisk målsetting for arbeidet i SIU. Og SIUs styremedlemmer har i liten grad vært gitt mulighet til å delta i aktuelle fora i sektoren. Dette vil NPH i etterkant av evalueringen søke å gjøre noe med.

2. SIUs rolle i arbeidet med internasjonalisering av høyere utdanning

SIU har stimulert til internasjonalisering ved bl.a. på en god måte å forvalte mobilitetprogrammer for studenter, lærere og forskere, og å markedsføre Norge som studieland.

NPH mener i tråd med evalueringen at SIU som kompetansesenter for internasjonalisering av norsk utdanning, må videreutvikle et teoretisk utrednings- og analysearbeid. Dette spesielt med vekt på behov knyttet til markedsføring av norsk høyere utdanning og “overvåking” av andre lands arbeid med internasjonalisering. Evalueringsrapportens omtale av relasjonen mellom SIU og (noen av) de høyere utdannings-institusjonene som “counterproductive competitiveness” kan ses i denne sammenheng. Selv om ikke denne oppfatningen ikke deles av alle, mener NPH at dette evalueringsfunnet må drøftes seriøst.

NPH mener å ha registrert at det i dag foreligger (minst) to ulike premisser for internasjonalisering av utdanning. Internasjonalisering av norsk grunnopplæring og enkelte høyere utdanningsinstitusjoner er for noen basert en **nasjonalt og lokalt** preget opplæring. Alternativt blir stadig flere høyere utdanningsinstitusjoner preget av ønsket om å forestå en **global** opplæringsvirksomhet. Dette gjelder spesielt de universiteter som vil hevde seg på internasjonale rankinglister og bli “world-class”-universiteter.

SIU må derfor imøtekomme og tilpasse seg ulike behov fremover. SIUs må både imøtekomme behov i stadig mer internasjonalt markedsorienterte, norske høyere utdanningsinstitusjoner (“world-class”) og i mindre ambisiøse norske institusjoner som (fortsett) ønsker å besvare globale utdanningsbehov gjennom internasjonalt samarbeid mer på linje med grunnopplæringens ambisjoner. NPH mener SIU her bl.a. må etablere gode fora for internasjonale medarbeidere i begge typer institusjoner.

Et tema som NPH mener bør få spesiell oppmerksomhet i et fornyet arbeid med SIUs mandat er spørsmålet om hvordan norsk forskning bør internasjonaliseres. For mange norske høyskoler er det nær forbindelse mellom forsknings- og utdanningssamarbeid. Det er derfor viktig å utvikle en bedre strategisk samordning av internasjonaliseringen av norsk forskning og norsk høyere utdanning slik at ikke dette arbeidet skje i to ulike “verdener”.

3. SIUs rolle i arbeidet med internasjonalisering av grunnopplæringen

NPH viser her til kap. 2 ovenfor. NPH mener SIU fortsatt må prioritere internasjonalisering av norsk høyere utdanning.

4. SIU som nasjonalt programkontor for høyere utdanningssamarbeid

NPH vil uttrykke tilfredshet med den måten SIU har forvaltet sin programportefølje så langt. Denne arbeidsoppgaven bør fortsatt være høyt prioritert av SIU. NPH støtter tanken om en forenkling av programstrukturen.

5. SIUs rådgivnings- utrednings og servicefunksjon

NPH viser til synspunkter som er beskrevet i kap.2. Det er viktig at SIU bistår alle interesserte institusjoner i deres internasjonalisering.

6. SIUs arbeid med å profilere Norge som studie- og forskningsland i utlandet

NPH mener SIU må utvikle markedsføring og merkevarebygging av Norge som ivaretar alle institusjonelle ambisjonsnivåer.

7. SIUs samarbeid med andre aktører

To viktige målgrupper i arbeidet med internasjonalisering er institusjonsledere og institusjonenes internasjonaliseringsmedarbeidere. For SIU blir det viktig å se de muligheter for synergieffekter som via UHR ligger i det nordiske NUS-samarbeidet og i EUA. Ledergruppen vil ofte finne sine fora i “UHR-relasjonene”. UHR (og NPH) vil derfor være viktige samarbeidsaktører for SIU.

For SIU blir det dernest viktig å se de muligheter for kompetanseutvikling som ligger i ACA. Her møter SIU sine europeiske søsterorganisasjoner.

En siste aktørgruppe som bør nevnes er de betydelige internasjonale medarbeiderorganisasjonene som EAIE, NAFSA osv. Her gis det rom for markedsføring og kompetanseutvikling.

Med vennlig hilsen for
NETTVERK FOR PRIVATE HØYSKOLER

Vidar L.Haanes
Leder

Arne J.Eriksen
Sekretær

Nettverk for private høyskoler (NPH)
The Norwegian Network for Private Higher Education Institutions
Pb.5144 Majorstuen, 0302 Oslo
arne.j.eriksen@mf.no tlf. 22590558/ 92012813